

Погребняк А.Ю.
к.е.н., доцентка кафедри економіки і підприємництва
КПІ ім. Ігоря Сікорського

ЦИФРОВІЗАЦІЯ ЯК НАПРЯМ ПІДВИЩЕННЯ ПОТЕНЦІАЛУ БІЗНЕС ПІДПРИЄМСТВ

Сучасні інституціональні перетворення, що спостерігаються в тенденціях світової економіки та на рівні національної економіки, зокрема, вимагають формування та імпліmentaції інноваційних стратегій на ринках цифровізації та інформатизації суспільства, а також створення сприятливих умов переходу держави до інформаційного простору.

За [1], цифровізація є визнаним механізмом економічного зростання завдяки здатності технологій позитивно впливати на ефективність, результативність, вартість та якість економічної, громадської та особистої діяльності [2].

За аналізом економічної літератури [3-5]: цифрова трансформація - це впровадження сучасних технологій у бізнес-процеси підприємства. Цей підхід передбачає фундаментальні перетворення та докорінну зміну підходів до управління підприємством, корпоративної культури та екзогенними комунікаціями. Результатом буде підвищення продуктивності персоналу та рівень задоволеності споживачів, а також нарощення позитивного іміджу підприємства на ринку.

Моніторинг даних Євростату дозволяє зробити наступні висновки:

- великі підприємства частіше впроваджують нові технології.
- електронний обмін інформацією за допомогою програмного забезпечення планування ресурсів підприємства (ERP) набагато частіше зустрічається у великих підприємствах (78%), ніж у малих та середніх підприємств (МСП) (33%).
- 32% МСП використовують системи управління відносинами з клієнтами (CRM) для аналізу інформації про клієнтів для маркетингових цілей, ніж великі підприємства
- 78% великі підприємства 52% МСП активні в соціальних мережах.
- МСП обмежено використовують можливості електронної комерції, оскільки лише 18% продають через Інтернет (проти 39% великих підприємств) і лише 8%-через кордон (23% для великих підприємств).
- існує багато інших технологічних можливостей, які ще мають бути використані МСП, такі як хмарні послуги та BIG DATA.

На ринку ЄС загальний дохід, отриманий від публічних хмарних послуг, тобто інфраструктури як послуги (IaaS), платформи як послуги (PaaS) та програмного забезпечення як послуги (SaaS), збільшився на 21% у період з 2018 по 2019 рік. продовжуватиме зростати на 50% між 2019 та 2021 роками.

SaaS становить майже дві третини загальних доходів від загальнодоступних хмар, отриманих на ринку ЄС, і, за прогнозами, триватиме щонайменше до 2021 року. IaaS і PaaS становлять відповідно 20% і 13% загального доходу від загальнодоступних хмар, отриманих на ринку ЄС. Прогнозується, що між 2019 та 2021 роками IaaS та PaaS зростатимуть відповідно на 63% та 67%, обидва з більш високими темпами, ніж SaaS, за той самий період (42%).

В Україні відсутня уніфікована модель оцінювання економічного ефекту від впливу інформаційно-комунікаційних технологій (ІКТ) на ті чи інші індустрії та сфери життя. Чинна система цифрової статистики представлена показниками кількості імпортованих у країну техніки й обладнання та обсягу експорту послуг ІТ-компаній. Також відсутні офіційні дані щодо покриття території країни цифровими інфраструктурами та рівня споживання відповідних послуг [6]. За прогнозами та розрахунками експертів [6] на підставі даних World Economic Information technology Report (DEF) частка цифрової економіки у ВВП України до 2030 року має зростати (рис. 1)

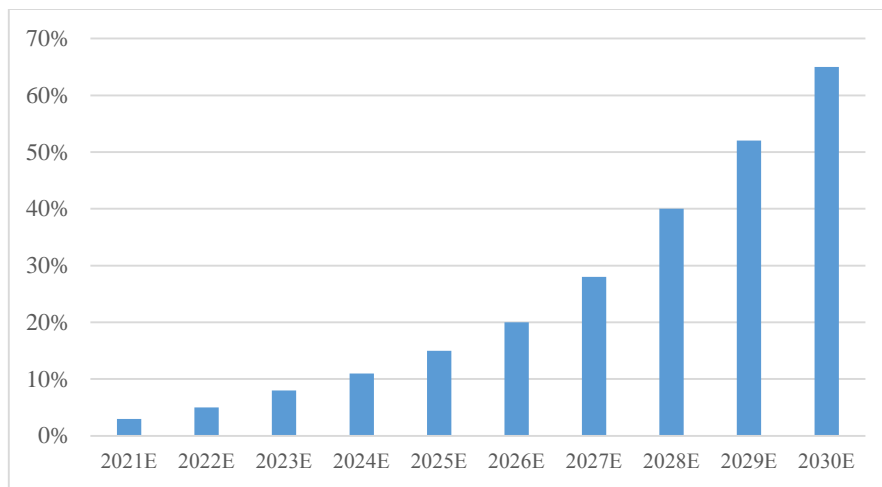

Рис.1 Частка цифрової економіки у ВВП України (КРІ)

Джерело: Побудовано автором на основі [6]

За даними асоціації «Підприємств промислової автоматизації України» (АППАУ) КРІ розвитку цифровізації бізнесу та промисловості [5;6] в найближчій перспективі національна економіка зміцнить позиції у цифровому просторі за рахунок наступних кроків: використання цифрових платформ економічно-господарської взаємодії (e-business): електронні рахунки та електронні (смарт) контракти, електронні податкові та митні документи, електронні можливості кредитування 99% вітчизняними бізнес підприємствами тощо, скорочення паперового документообігу між суб'єктами до 2–3%; імплементація дорожніх карт цифрової трансформації ключових індустрій: в агросекторі, машинобудуванні, туризмі, легкій промисловості, харчовій та переробній промисловості, енергетиці, гірничо-добувній промисловості, оборонній сфері; збільшення частка високотехнологічного експорту в випуску промислової продукції до 50%; суттєве зменшення трудової імміграції інженерних кадрів промислового спрямування; гармонізація всіх промислових стандартів Індустрії 4.0 з європейськими; зростання кількості підприємств, що випускають smart (digital) products.

Підтримка державою підприємств через фінансові: фіскальні: маркетингові та інші стимули дозволить накопичувати їх внутрішній потенціал та наблизить до досягнення стратегічної мети національної економіки в цілому.

Перелік посилань:

1. Розпорядження КМУ від 17 січня 2018 р. №67-р «Про схвалення Концепції розвитку цифрової економіки та суспільства України на 2018–2020 роки та затвердження плану заходів щодо її реалізації»
2. Зуб, П., & Калач, Г. (2021). Цифровізація бізнес-процесів промислових підприємств. *Економіка та суспільство*, (26). <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2021-26-52>
3. Лазебник Л.Л., Войтенко В.О. Інформаційна інфраструктура в цифровізації бізнес-процесів підприємства. *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету*. 2020. Випуск 42. С. 18–22. URL: <http://www.vestnik-econom.mgu.od.ua/journal/2020/42-2020/5.pdf>
4. Погребняк А.Ю., Трофименко О.О., Гушуляк В.В. Особливості реалізації стартапів сфери АПК в умовах індустрії 4.0. - "Підприємництво та інновації", випуск №6, грудень, 2018. – С.130-136
5. Тульчинська С.О., Корзун Л.С. Цифровізація як засіб трансформації економіки України// Сучасні проблеми економіки і підприємництва. Випуск 25 (2020) - С.52-59. Режим доступу: <http://sb-keip.kpi.ua/article/view/199972>
6. Цифрова адженда України – 2020 («Цифровий порядок денний – 2020»), - ГС «ХАЙ-ТЕК ОФІС УКРАЇНА», 2016